

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
“ 09 ” “ 09 ” 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКА МОВА У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ:

ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ МЕДІАТЕКСТУ

Спеціальності 061 Журналістика
Освітнього рівня: перший (бакалаврський).
Освітньої програми: 061.00.01 Журналістика

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма: 0676/20

(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 20 р.

2020 рік

Розробники: Хамедова О.А., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики і нових медіа.

Викладачі: Хамедова О.А., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики і нових медіа.

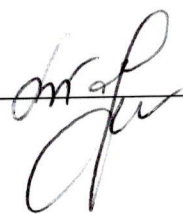
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри журналістики та нових медіа

Протокол від «9» вересня 2020 року № 1

Завідувач кафедри журналістики та нових медіа (В.О. Гандзюк)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

____.____.2020 р.

Гарант освітньої програми В.О. Гандзюк

Робочу програму перевірено

____.____.2020 р.

Заступник директора Інституту журналістики (Росінська О.А.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____, “__” __ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” __ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” __ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” __ 20__ р., протокол №__

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	3
2. Мета і завдання навчальної дисципліни	4
3. Результати навчання за дисципліною.....	5
4. Структура навчальної дисципліни	7
4.1. Тематичний план для денної форми навчання.....	7
4.2. Тематичний план для заочної форми навчання.....	8
5. Програма навчальної дисципліни.....	9
Змістовий модуль I.....	9
Змістовий модуль II.....	11
6. Контроль навчальних досягнень.....	12
6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.....	12
6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання.....	13
6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.....	14
6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.....	15
6.5. Орієнтовні завдання для семестрового контролю.....	16
6.6. Шкала відповідності оцінок.....	16
7. Навчально-методична картка дисципліни.....	17
8. Рекомендовані джерела.....	17

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	Заочна
вид дисципліни	нормативна	Нормативна
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	Українська
Курс	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі	60	60
аудиторні	28	8
модульний контроль	4	-
семестровий контроль	10	-
самостійна робота	18	52
форма семестрового контролю	екзамен	Екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний модуль “Технологія створення медіатексту” у межах програми курсу “Українська мова у професійному спілкуванні” готує майбутнього журналіста до практичної діяльності, формує основи професійної майстерності і виробляє навички, необхідні у подальшій роботі журналіста, тому метою його вивчення є вироблення фахових компетентностей, пов’язаних зі створенням якісного журналістського тексту.

Головне завдання курсу полягає в тому, щоб дати знання про основні етапи створення медіатексту, його структурно-композиційні особливості, жанрову парадигму, систему аргументації, зображально-виражальні засоби.

Завданнями курсу є :

- формування теоретичних знань про специфіку медіатексту;
- вивчення передового журналістського досвіду, зокрема аналіз медіатекстів, різноманітних за тематикою, жанром, структурою та ін.;
- оволодіння основами журналістської майстерності, зокрема знаннями та вміннями зі створення якісного медіатексту.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення дисципліни “Технологія створення медіатексту” студент знатиме:

- у чому виявляється специфіка медіатексту;
- основні стадії підготовки журналістської публікації;
- структурно-композиційні особливості журналістського тексту;
- основні вимоги до відбору фактів та аргументів, моделювання образної системи і мовностилістичних засобів у медіатексті;
- популярні технології, які використовуються успішними інфоредакторами при підготовці текстів;
- способи і прийоми створення ефективного медіатексту відповідно до норм журналістської жанрології;
- що таке ідіостиль (ідіолект) у журналістиці;
- своєрідність медіатекстів професійних журналістів і блогерів.

Студент вмітиме:

- збирати інформацію для підготовки медіатексту;
- визначати структурно-композиційні особливості журналістського тексту;
- відбирати факти та аргументи, моделювати образну систему; використовувати необхідні мовностилістичні засоби у медіатексті;
- здійснювати інфоредактуру текстів;
- розпізнавати міфологічні сценарії у публікаціях і моделювати архетипні образи та сюжети у власних медіатекстах;
- писати якісні медіатексти для політичної комунікації, використовуючи технології міфотворчого сторітелінгу і копірайтингу;
- використовувати необхідні способи і прийоми створення ефективного інформаційного, аналітичного та публіцистичного медіатексту;
- аналізувати медіатексти сучасної інфосфери й орієнтуватися у своїй практичній діяльності на ті, які мають журналістський індивідуальний стиль;
- використовувати свої знання при створенні та аналізі медіатекстів у різних сферах (журналістика, реклама, публічні комунікації).

Вивчення курсу формує у студентів такі компетентності:

фахові:

- здатність знаходитися у контексті подій; уміння здійснювати моніторингову діяльність; знати характеристики різних ЗМІ; здатність створення матеріалів на основі аналізу потреб медіаринку (ФК-2);
- здатність до виокремлення новини (факту), володіння інструментарієм перевірки інформації; здатність до вибору інформації на основі релевантності; уміння створювати матеріал для різних медіаплатформ; уміння інтерпретувати контент (ФК-5);
- здатність подавати інформацію у відповідній журналістській формі: висока мовна компетенція; володіння навичками візуальної комунікації; володіння навичками створення текстів у різних жанрах; уміння поєднувати візуальні та текстуальні контенти; використання сучасних інформаційних технологій (ФК-6).

загальні:

- здатність критично мислити (ЗК-2);
- здатність до креативності (ЗК-3);
- здатність до формулювання суджень та ухвалення рішень (ЗК-7);
- здатність до задоволення інформаційних потреб аудиторії (ЗК-8).

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт			
	усього	аудиторні		самостійна
		лекції	семінари	
Змістовий модуль I. Медіатекст: стадії створення, структура, зміст і форма.				
Тема 1. Медіатекст як комунікативний текст.	6	4	2	
Тема 2. Ефективні способи і прийоми створення медіатекстів відповідно до норм журналістської жанрології.	12	2	2	4
Тема 3. Популярні технології створення сучасних медіатекстів.	14	4	4	4
Модульний контроль	2			/ 2
Разом	34	10	8	8 / 2
Змістовий модуль II . Журналістський ідіостиль.				
Тема 4. Ідіостиль у журналістиці	14	2	4	8
Тема 5. Медіатексти журналістів і блогерів.	10	2	2	2

Модульний контроль	2			/ 2
Разом	26	4	6	10 / 2
Семестровий контроль	10			
Усього	60	14	14	18 / 4 / 10

4.2. Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт			
	усього	аудиторні		самостійна
		лекції	практичні	
Змістовий модуль I. Медіатекст: стадії створення, структура, зміст і форма.				
Тема 1. Медіатекст як комунікативний текст.	5			5
Тема 2. Ефективні способи і прийоми створення медіатекстів відповідно до норм журналістської жанрології.	14	2	2	10
Тема 3. Популярні технології створення сучасних медіатекстів.	10			10
Модульний контроль				
Разом	29	2	2	25
Змістовий модуль II. Журналістський ідіостиль.				
Тема 4. Ідіостиль у журналістиці.	10			10
Тема 5. Медіатексти журналістів і блогерів.	14	2	2	10

Тема 6.	7			7
Модульний контроль				
Разом	31	2	2	27
Підготовка та проходження контрольних заходів (залік)				
Усього	60	4	4	52

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Медіатекст: типологія, стадії створення, структура, зміст і форма

Лекція I. Медіатекст як комунікативний текст – 2 год.

Поняття медіатексту у сучасній комунікативістиці. Іманентний та репрезентативний підходи до трактування комунікативного тексту. Актуалізація репрезентативного підходу до трактування тексту у журналістиці. Ключові ознаки медіатекстів: зв'язність, цілісність, інформаційність, медійність, комунікативність, масовість, інтегративність (полікодовість), універсальність і включеність до різних медійних структур. Принципи класифікації медіатекстів. Різновиди медіатекстів в інфосфері. Поняття «технології створення медіатексту». Питання авторства медіатекстів.

Література основна 1, 2, 3, 4, 5
Література додаткова 6, 18

Практичне заняття 1. Види медіатекстів в інфосфері. – 2 год.

Література основна 1, 2, 4
Додаткова 9

Лекція II. Технології успішного інфоредактора. – 2 год.

Основні правила створення якісного інформаційного тексту. Поняття «інформаційний стиль». Основні технології інфоредактора. Стельові особливості: інформативність, факти, а не оцінки; дохідливість; лаконізм; читабельність. Використання мовностилістичних засобів у медіатексті: від простого – до складного. Орієнтація на потреби читача. Способи

привернення уваги читачів до інформаційних повідомлень: правило «легкості сприйняття», оптимального обсягу речень тощо. Як уникнути газетних штампів. Чесність і відповідальність перед читачем як журналістські стратегії у тексті.

Література основна 5
Додаткова 6, 7, 13

Практичне заняття 2. Інфоредактура медіатексту: кейс-стаді. – 2 год.

Література основна 5
Додаткова 9

Лекція III. Конструювання аналітичного медіатексту. – 2 год.

Медіатекст як репрезентація певного жанру. Використання жанрових законів журналістики у якісному аналітичному медіатексті. Пошуки журналістом «свого» формату. Проблемна стаття як найпопулярніший жанр аналітичної журналістики. Соціологічні методи збирання інформації для підготовки до написання проблемної статті. Магістральні теми для журналістської аналітики. Редагування тексту. Як донести думку до читача. Мета та завдання тексту. Структура: модулі та абзаци. Заголовок. Мовностилістичні особливості: синтаксис, вставні слова і конструкції, однорідні члени речення, евфемізми, коректне використання дієслів і дієслівних форм, неозначених займенників тощо.

Література 1,2,3,4,5
Додаткова 10,17

Практичне заняття 3. Проблемна стаття: від задуму до реалізації. – 2 год.

Література основна 1, 2, 3, 4, 5
Додаткова 8, 17

Лекція IV. Специфіка публіцистичних текстів у сучасних масмедіа.

Специфіка публіцистичного тексту: документально-художнє відображення і осмислення дійсності. Публіцистичний текст: аналіз соціальних проблем, достовірна аргументаційна база, посилання на першоджерела своєї інформації, оригінальні образи. Аналіз сучасних публіцистичних текстів у масмедіа. Літературний репортаж: між фактом і вимислом. Тексти політичної комунікації.

Література основна 1, 2
Додаткова 9

Практичне заняття 4. Аналіз сучасних публіцистичних текстів. – 2 год.

Література основна 1,2
Додаткова 9

Лекція V. Міфотехнології у сучасному медіатексті. – 2 год.

Поняття міфу. Міфологічний медіанаратив. Медіа як міфодизайнер в умовах інформаційної війни. Міфологічні сценарії у медіатекстах. Казкові мотиви й сюжети в масмедіа: своєрідність опрацювання. Міфотворчий сторітелінг. Міфокопірайтинг: як писати цікаві історії. Бренд-легенди у сучасному медіапросторі. Лінгвістичні технології створення сугестивного наративу в умовах інформаційної війни. Архетипні образи в журналістських і рекламних текстах. Архетипні патерни політичної риторики у масмедіа.

Література 4
Додаткова 12

Практичне заняття 5. Міфодизайн у медіатекстах. – 2 год.

Література основна 1, 2, 3, 4
Додаткова 9, 10, 11

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Журналістський ідіостиль

Лекція VI. Ідіостиль у журналістиці. – 2 год.

Поняття ідіостилю (ідіолекту) у журналістиці. Індивідуальний стиль журналіста (публіциста) як показник його творчої майстерності. Прийоми опису фактів та подій, аргументації. Образ інформаційний та художній у журналістиці. Інтертекстуальність медійного тексту. Ремінісцентні образи у медіатекстах. Система образотворчих засобів у журналістиці. Способи характеротворення в інтерв'ю, репортажі, нарисі. Образ автора у журналістському тексті. Мовностилістичні засоби у медіатексті.

Література Основна 1, 2, 3, 4
Додаткова 5,6, 9,10, 12, 16

Практичне заняття 6. Аналіз текстів видатних репортажистів /ок. – 2 год.

Література Основна 1,2,3,4,
Додаткова 9, 10, 12, 16

Лекція VII. Блоги як форма інтерактивних медіа. – 2 год.

Специфіка блогосфери в теорії нових медіа. Журналістика і блогерство: спільне і відмінне. Блог як інтернет-щоденник. Класифікація блогів. Цикл

розвитку блогів. Створення унікального авторського контенту, який генерує трафік. Аналіз помилок у створенні контенту.

Література Основна 4
Додаткова 15, 17

Практичне заняття 7. Блогери та інтерактивні медіа: кейс-стаді. – 2 год.

Література Основна 4
Додаткова 15, 17

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	макс.кільк. балів за од.	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	макс.кільк. балів	кількість одиниць	макс.кільк. балів
Відвідування лекцій	1	5	5	2	2
Відвідування практичних занять	1	5	5	2	2
Робота на практичному занятті	10	5	50	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом:			95		69
Максимальна кількість балів	164				
Розрахунок коефіцієнта	$164:60=2,73$				

6.2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль I

Медіатекст: типологія, стадії створення, структура, зміст і форма
Тема 2. Варіант 1. Написати портретний нарис.

Варіант 2. Написати соціальний нарис. – 5 б.

Тема 3. Прочитати розділ 2 «Міфотворчий сторітелінг: медіаархетипи в інформаційному просторі» і розділ 3 «Прикладний міфодизайн: методи і технології застосування» з книги В. Зеленіна «Основи міфодизайну. Психотехнології керування медіареальністю» - 5 б.

Змістовий модуль 2

Ідіостиль у журналістиці

Тема 4.

1. Прочитати один репортаж (за вибором) Р. Капусцінського з книги «Ще день життя». – 5 б.
2. Прочитати репортаж Віри Курико «Чернігівська справа Лук'яненка» (переможець восьмого всеукраїнського конкурсу «Самовидець») з книги «Veni, vidi, scripsi: життя у місті» (К., 2020). – 5 б.
3. Написати репортаж з ознаками художності і публіцистичності – 5 б.

Тема 5. Прочитати розділ «Встановлення зв'язку з медіа: блоги та інші форми інтерактивних медіа» з книги Д. Матисона "Медіа-дискурс. Аналіз медіа-текстів. Дослідження медіа і культури" (С.230-255). – 5 б.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Знання самостійно опрацьованої літератури перевіряється на контрольній модульній роботі. Критерії оцінювання відповідей:

- точність фактів;
- наявність усіх необхідних сюжетно-композиційних елементів;
- застосування жанрових норм при написанні власних медіатекстів;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- достатня аргументаційна база;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;

- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Контрольна модульна робота проводиться у формі тестування на платформі електронного курсу.

Контрольні тести містять двадцять п'ять тестових завдань різних за формою і типом складності;

Критерії оцінювання:

За кожну правильну відповідь - 1 б.

- знання теоретичного матеріалу;
- володіння практичними навичками зі створення медіатекстів;
- ґрунтовна обізнаність із працями медіадослідників, наявних у списку для самостійної роботи;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумкове оцінювання знань студентів з модуля «Технологія створення медіатексту» відбувається під час іспиту, спільного для навчального курсу «Українська мова за професійним спрямуванням».

Критерії оцінювання студентів на іспиті.

Екзаменаційна (письмова) відповідь оцінюється за наступними критеріями:

- точність фактів;
- наявність усіх необхідних сюжетно-композиційних елементів;
- застосування жанрових норм при написанні власних медіатекстів;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- достатня аргументаційна база;
- доказовість і логічність викладу;

- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.5. Орієнтовне завдання на іспиті

На комплексному іспиті з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» з навчального модуля «Технологія створення медіатексту» студенти виконують одне практичне завдання. Приклад:

- Стисло охарактеризувати технологію міфотворчого копірайтингу та особливості її застосування у медіатекстах. Використовуючи цю технологію, створити сценарій історії з адаптацією до соцмереж.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 60 год., з них лекційних – 14 год., семінарські заняття – 14 год.,
модульний контроль – 4 год.,
самостійна робота – 18 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII		VIII	
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II				
Назва модуля	Медіатекст: типологія, стадії створення, структура, зміст і форма.					Індивідуальний стиль журналіста				
Теми лекційних занять	Медіатекст як комунікативний текст 1 б.	Технології успішного інфоредактора 1б.	Конструювання аналітичного медіатексту. 1 б.	Специфіка публіцистичних текстів у сучасних масмедіа 1 б.	Міфотехнології у сучасному медіатексті. 1 б.	Ідіостиль у журналістиці 1 б.		Блоги як форма інтерактивних медіа - 1 б.		
Теми семінарських занять	Види медіатекстів в інфосфері - 11 б.	Редагування інформаційних текстів: кейс-стаді. - 11 б.	Проблемна стаття: від задуму до реалізації 11 б.	Аналіз сучасних публіцистичних текстів 11 б.	Міфодизайн у медіатекстах 11 б.	Аналіз текстів видатних репортажистів/ок - 11 б.		Блогери та інтерактивні медіа - 11 б.		
Самостійна робота		Портретний / соціальний нарис - 5 б.	В.Зеленін «Основи міфодизайну. Психотехнології керування медіареальністю» - 5 б.		Р.Капуський - 5 б.	В.Куріко - 5 б.	Власний репортаж - 5 б.	Д. Матісон «Медіа-дискурс. Аналіз медіатекстів» - 5 б.		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				
Підсумковий контроль	Іспит									

8. Рекомендовані джерела

Основна

1. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
2. Михайлин І.Л. Основи журналістики: підручник. – К.: Центр навч. л-ри,

2011. – 496 с.
3. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації. – Львів: Літопис, 2010. – 538 с.
 4. Матисон Д. Медиа-дискурс. Анализ медиа-текстов. – Харьков: Гуманитарній Центр, 2017. – 264 с.
 5. Ільяхов М., Саричева Л. Пиши, скорочуй. Як створити дієвий текст. К.: Форс Україна, 2019. – 440 с.

Додаткова

6. Вайшенберг З. Новинна журналістика. К., 2004.
7. Вергелес Т. Моя грішна журналістика. – Львів.: Аверс, 2014. – 198 с.
8. Галлін Д. С., Манчіні П. Сучасні медіа-системи: три моделі відносин ЗМІ та політики / пер. з англ. О. Насика. – К. : Наука, 2008.
9. Гиссен Г.В. Медиаадекватное публицирование. Содержание, концепция публикаций и презентаций. – Харьков: Гуманитарный Центр, 2012. – 248 с.
10. Горажій Ю. Покликання – репортер: журналістські нотатки. – Харків: Федорко, 2010. – 108 с.
11. Еверет Д. Учебный посібник репортера. – К.: Промедіа, 1999. – 23 с.
12. Зеленин В. Основи міфодизайну. Психотехнології керування медіареальністю. К.: Вид-во: Гнозис, 2017. – 168 с.
13. Каппон Р. Дж. Настанови журналістам Ассошіейтед Пресс: професійний порадник. – К.: Києво-Могилянська академія, 2005. – 158 с.
14. Ким М. Жанры современной журналистики. – Спб: Изд-во В.А. Михайлова, 2004. – 335 с.
15. Лептуга О. Особливості дискурсу преси: лінгвістичний аспект / незгасимий словостві: Зб. наук. праць. – Харків: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2011. – С. 568-575.
16. Маркетинг в социальных медиа. Интернет-маркетинговые коммуникации: Учебное пособие. Под ред. Л.А.Данченко. – Спб: Питре, 2013. – 288 с.
17. Мельник Г.С. Общение в журналистике: секреты мастерства. – Спб: Питер, 2005. – 217 с.

18. Потятиник Б. Інтернет-журналістика: навч. посіб. – Львів: ПАІС, 2010. – 246 с.
19. Різун В.В. Літературне редагування: підручник. – К.: Либідь, 1996. – 240 с.
20. Різун В. Нариси про текст: теоретичні питання комунікації і тексту / В.Різун, А.Мамалига, М.Феллер. – К.: КНУ ім. Т.Шевченка, 1998. – 336 с.
21. Серажим К.С. Текстознавство: підручник. – К.: ВПЦ Київ. Ун-т, 2008. – 527 с.
22. Стейнар К. Исследовательское интервью. – М.: Смысл, 2003. – 302 с.
23. Шостак М.И. Художественная публицистика. -М., 2001. – 198 с.
24. <https://www.reporters.media/>